

SAKSA KEELE 2011. a RIIGIEKSAMI OSAD, AJALINE KESTVUS JA ÜLESANDETÜÜBID

Tulenevalt haridusministri 17. septembri 2010. a määruse nr 59 „Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise, koostamise, läbiviimise ja hindamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord“, on gümnaasiumi lõpueksamite eesmärgid järgmised:

- 1) tagada eksamitulemuste üleriigiline võrreldavus, et õpilasel, lapsevanemal, koolil ja kooli pidajal saada võimalikult objektiivne ettekujutus õpitulemuste saavutatusest;
- 2) koolil, kooli pidajal, Haridus- ja Teadusministeeriumil, õpilastel, lastevanematel saada tagasisidet õppimise ning õpetamise tulemuslikkusest koolis;
- 3) saada ülevaade riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutatusest eksamiainetes hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks;
- 4) toetada õppekava rakendamist, suunata eksamiülesannete valiku kaudu õppeprotsessi;
- 5) siduda järjestikuste haridustasemete õppekavad ning võimaldada kasutada riigieksamitulemusi õpingute jätkamisel, anda võimalus kasutada riigieksamitulemusi rahvusvahelisel tasandil.

Võõrkeeletaseme hindab Euroopa Nõukogu keeleoskustaseme B2 ligilähedasel tasemel vastava võõrkeeletaseme alaseid pädevusi nelja osaoskuse (kirjutamine, kuulamine, lugemine ja rääkimine) ning keelepädevuse mõõtmise kaudu.

Eeldatavad õpitulemused põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava järgi gümnaasiumi lõpus:

kuulamisel gümnaasiumi lõpetaja

- mõistab erinevate kõnelejate olmeteksti ja telefoni teel edastatud teateid eeldusel, et need on lähedased standardkeelele;
- suudab jälgida raadio- ja TV-uudiseid ja -teateid, et saada vajalikku infot;
- oskab eristada selgelt väljendatud tooni ja suhtumist, panna tähele rõhuasetusi ja mõttefraase;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu;
- teab oma emakeeles enamkasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti kuulates;
- suudab eristada kuuldu detaile ja järjestada sündmusi;
- suudab jälgida lühiloengut (5–10 min) ning eristada sellest olulist infot.

lugemisel gümnaasiumi lõpetaja

- suudab lugeda funktsionaalstiililt erinevaid tekste, nende hulgas mitmesuguseid kasutamisu juhiseid;
- suudab määratleda teksti peaaideed (mis on kas välja öeldud või millele on vihjatud) ja autori eesmärged;
- oskab leida tekstist vajalikku või huvipakkuvat infot;
- oskab teksti mõistmiseks kasutada pealkirju, illustreerimisi, jooniseid, skeeme, erinevaid kirjapilte;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu (liitsõna üksikkomponendid ja sõnaliited);
- teab oma emakeeles kasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti lugedes;
- oskab leida õpitava võõrkeeletaseme vahendusel infot erinevatest allikatest, seda valida ja kasutada;
- oskab kasutada eriliigilisi sõnaraamatuid ja teatmeteoseid.

kirjutamisel gümnaasiumi lõpetaja

- oskab kirjutada teateid, ametlikke ja mitteametlikke kirju;
- oskab loetu ja kuuldu põhjal märkmeid teha, olulist kokku võtta;
- oskab täita ankeete ja vastata küsimustikele;
- oskab kirjutada elulookirjeldust (CV);
- oskab kirjutada kirjeldavaid, analüüsivaid ja arutlevaid kirjandeid, referaate ja lühiartikleid ajalehele;
- tunneb õigekirja ja lausemärgistusi, vajadusel oskab neid kontrollida teatmeteoste abil;
- oskab liigendada ja vormistada erinevaid tekste.

rääkimisel gümnaasiumi lõpetaja

- kasutab vastavale võõrkeelele omast intonatsiooni, rütmi ja rõhku;
- oskab vestelda põhitemaatika ulatuses ning esitada ja põhjendada oma vaateid ja seisukohti;
- tunneb suhtlusetiketti ja oskab seda kasutada;
- oskab suhelda võõrkeeles nii vahetult kui ka telefoni teel;
- oskab vahetada infot, esitada küsimusi ja väljendada oma mõtteid ühiskondlike probleemide ja sündmuste kohta;
- oskab vestluses vajadusel kasutada kompensatsioonistrateegiaid.

Tabel. 2011. a riigieksami ülesehitus.

Eksamiosa		Kestus	Max punkte
	Kirjutamine	90 min	20
<i>Vaheaeg</i>		<i>30 min</i>	
II osa	Kuulamine	35 min	20
III osa	Lugemine	60 min	20
IV osa	Keele struktuur	40 min	20
KOKKU :	Eksami kirjalik osa	255 min	80
V osa	Suuline osa	10*+15 min	20

*Eksaminandil on eraldi ruumis ettevalmistuseks aega u 10 minutit.

Kirjutamine

Kirjutamisosa koosneb kahest ülesandest kogupikkusega 320 sõna (1. ülesanne 100 ($\pm 10\%$) sõna; 2. ülesanne – 220 ($\pm 10\%$) sõna).

Võimalikud ülesandetüübid:

a) konkreetsele lugejale suunatud või alusmaterjalile toetuvad ülesanded, mis määravad täpsemalt, miks, kellele ja mida peab kirjutis teatama:

- (pool)ametlik kiri;
- lühiartikkel;

b) teemakirjutised:

- etteantud teemal kirjeldav, analüüsiv või arutlev kirjan, arvamussavaldus.

Kuulamine

Kuulamisosa koosneb **32** üksikküsimusest, mis jagunevad kolme-nelja erinevat tüüpi ja erineva raskusega ülesande vahel. Kuulamisosa tekstide kogupikkus on u 1500 sõna. Tekste kuulatakse kaks korda. Salvestatud kuulamisosa kogupikkus on u 35 minutit.

Kuulamisülesannete tekstideks võivad olla

- uudised;
- argivestlused, keskustelud, koosolekud;
- teadaanded;
- intervjuud;
- ülevaated, reportaažid;
- juhised;
- lühisõnumid/-teated;
- loengud.

Võimalikud ülesandetüübid:

- sobitamisülesanded (kuuldu ja kirjaliku loetelu kokkusobitamine, teema ja teksti kokkusobitamine);
- info ülekandmise ülesanded (lausete, tabelite, skeemide täiendamine kuuldu põhjal);
- valikvastustega ülesanded (õige-vale vastusega küsimus, etteantud variantidest õige leidmine);
- lühivastusega ülesanded .

Lugemine

Lugemisosa koosneb **32** üksikülesandest, mis jagunevad kolme-nelja erinevat tüüpi teksti ja kolme-nelja erineva raskusega ülesande vahel. Tekstide kogupikkus on u 1500 sõna.

Lugemisülesande tekstideks võivad olla:

- kirjad ja teated (erakirjad, ametlikud kirjad, lugejakirjad, dokumendid, lühisõnumid jms);
- uudised;
- artiklid;
- arvustused;
- reportaažid;
- intervjuud;
- reklaamtekstid ja kuulutused;
- kasutusjuhised;
- ilukirjanduslikud tekstid.

Võimalikud ülesandetüübid:

- sobitamisülesanded (pealkirja/ väite/ küsimuse/ teema ja tekstilõigu kokkusobitamine; sõnade/ väljendite/ lausete/ tekstilõikude sobitamine teksti, sõnade ja nende ükskeelses sõnastikus oleva määratluse kokkusobitamine);
- info ülekandmise ülesanded (lausete, tabeli või skeemi täiendamine loetu põhjal);
- valikvastustega ülesanded (õige-vale-tekstis info puudub vastusega küsimus või etteantud variantidest õige leidmine);
- järjestamisülesanded (tekstilõikude järjestamine terviklikuks tekstiks);
- lühivastusega ülesanded.

Keele struktuur

Keelestruktuuriosa koosneb **40** üksikülesandest, mis jagunevad kolme-nelja ülesande vahel. Keelestruktuuriosa mõõdab riikliku õppekava gümnaasiumi ainekavas nõutud grammatika omandatust (vt keeleteadmisi) ning keelepädevust (sõnavara-, grammatika-, semantika-, ortograafiapädevus) Euroopa Nõukogu keeleoskustaseme B2 ligilähedasel tasemel.

Võimalikud ülesandetüübid:

- lünkülesanded (valikvastustega, pangaga või avatud lüngaga ülesanded);
- vigade leidmine ja parandamine.

Rääkimine

Rääkimisosa koosneb

- 1) sissejuhatavast vestlusest, mida ei hinnata;
- 2) monoloogist, mis põhineb etteantud u **150**-sõnalisel tekstil, ning sellele järgnevast suunatud vestlusest;
- 3) rollimängust.